

Roll No.....
Signature of Invigilator

Paper Code

MV-303

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination March-2021
एम. ए. व्याकरण, तृतीयसत्रम्
व्याकरणम्, तृतीयपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (ग)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्काः 70

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(व्याकरणमहाभाष्यम्)

१. पृष्ठेषु पञ्चसु त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

(3 x15 =45)

1. 'प्राक् क्रीताच्छः' इत्यस्य सूत्रस्य व्याख्या विधेया।
2. 'तदस्य तदस्मिन्स्यादिति' सूत्रं सविशदं व्याख्येयम्।
3. 'तेन तुल्यं क्रिया चद्वतिः' सूत्रस्य सुस्पष्टा व्याख्या कार्या।
4. 'शौषिकान्मत्तुबर्थीयाच्छैषिको मत्तुबर्थिकः।
सरूपप्रत्ययो नेष्टः सनन्तान्न सनिष्यते॥ - इत्यस्याः कारिकायाः व्याख्या कार्या।
5. "पञ्चम्यास्तसिल्, सप्तम्यास्त्रल् इत्यनयोः सूत्रयोः व्याख्या कार्या।

२. पृष्ठेषु अष्टसु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।

(5 x5 =25)

1. 'प्रमाणे द्वयसज्दघ्नञ्मात्रचः' इत्यत्र प्रमाणे इत्यस्य किं प्रयोजनम्? विवेच्यताम्।
2. 'अतिशायने तमबिष्टनौ' इत्यत्र अतिशायन इत्यस्य अभिप्रायो भाष्य दिशा प्रतिपाद्यताम्।
3. प्रकृत्यर्थाद् बहिः सर्वा वृत्तिः प्रायेण लक्ष्यते।
पूरणे स्यात्कथं वृत्तिवचनादिति लक्ष्यताम्॥ - इत्यस्याः कारिकायाः व्याख्या कार्या।
4. 'प्राग्दिशो विभक्तिः' इत्यत्र विभक्तित्वे किं प्रयोजनम्? स्पष्टीक्रियताम्।
5. 'तदर्थमिति कृत्यनामभ्यस्तञ्' इति वार्तिक व्याख्येयम्।
6. 'असमासे निष्कादिभ्यः' इत्यत्र असमास इति किमर्थम्? विवेच्यताम्।
7. 'इनिठनोरेकाक्षरात्प्रतिषेधः' इत्यस्य वार्तिकस्य व्याख्या कार्या।
8. 'संख्याया विधार्थे धा' इत्यत्र विधार्थ इत्यस्य कोऽभिप्रायः, स्पष्टीक्रियताम्।

-----X-----